

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

XVIIe RECHTSKUNDIG CONGRES.

A. LE PAIGE. — Over de ontvankelijkheid van de rechtstreeksche dagvaarding van de burgerlijke partij.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep te Brussel. — 9e Kamer. — Januari 1934. — Rekvisitorium van onderzoek. — Bevel van verzending. — Gevolgen. — Rechtstreeksche dagvaarding. — Schuld of onvoor-

zichtigheid. — Schipper. — Bevoegdheid om de verschillende gassen te onderscheiden. Handelsrechtbank te Antwerpen. — 2e Kamer. — 12 Januari 1934. — Failliet. — In Nederland uitgesproken. — Geldigheid in België.

NECROLOGIE. — Karel Brants †.

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT. — Aanvullend verslag der Kamercommissie. BALIELEVEN.

XVIIe RECHTSKUNDIG CONGRES

Het XVIIe Rechtskundig Congres zal op Zaterdag 7 en Zondag 8 April aanstaande te Leuven gehouden worden. Het is de plicht van alle Vlaamsche juristen hieraan deel te nemen en te Leuven tegenwoordig te zijn.

Wij deelen hieronder het

PROGRAMMA

van dit congres mede :

Zaterdag 7 April. - 13 uur - Eerste Congreszitting.

1. Mededeeling door Prof. Prosp. Thuysbaert.

"Art. 918 van het Burgerlijk Wetboek"

2. Mededeeling door Mr René Victor :

"De uitgave van een Vlaamsch Repertorium van ons hedendaagsch Recht"

3. Mededeeling van het Bestuur betreffende :

"De Vervlaamsching van het Gerecht".

Zondag 8 April. 10 uur - Tweede Congreszitting.

OPRICHTING VAN EEN RAAD VAN STATE

Inleiders : 1. De Heer De Coster, Rechter in de Rechtbank van Eersten Aanleg te Brussel.

2. Prof. Mr. M. Orban.

(De preadviezen van de verschillende sprekers zullen in het aanstaande nummer van het Rechtskundig Weekblad gepubliceerd worden.)

LIDMAATSCHAP :

Buiten vreemdelingen kunnen alleen alle leden van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden lid zijn van het Rechtskundig Congres.

INLEG :

20 Frs. om de twee jaar; 10 Frs. voor advocaten-stagisten, te storten op postcheckrekening Nr. 226.800 (Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, Gent).

OVER DE ONTVANKLIJKHEID VAN DE RECHTSTREEKSCHEN DAGVAARDING VAN DE BURGERLIJKE PARTIJ.

In het huidig nummer van het « Rechtskundig Weekblad » worden twee beslissingen gepubliceerd, zie kol. 546, die op dezelfde wijze een vraagstuk oplossen dat tot hiertoe zelden — alhoewel het van zeer groot praktisch belang zou kunnen zijn — aan de Hoven en Rechtbanken schijnt onderworpen geweest te zijn.

De omstandigheden in dewelke het vraagstuk zich voordoet — en zich zeer dikwijls kan voordoen — zijn de volgende :

De zaak wordt door het Openbaar Ministerie in onderzoek gesteld « tegen onbekende ».

Het onderzoek heeft plaats en, hoewel verscheidene personen theoretisch in betichting zouden kunnen gesteld worden, is het Openbaar Ministerie van meening dat de gegevens van het onderzoek slechts de verantwoordelijkheid van één der mogelijke betichten bewijzen.

Het Openbaar Ministerie rekwireert dan ook van de Raadkamer slechts de verzending van dien eenigen betichte voor de Rechtbank.

In die omstandigheden velt de Raadkamer een bevel van verzending tegen dezen betichte.

Wanneer de zaak voor de Rechtbank komt wil een der slachtoffers die van meening is dat een andere dan den verzonden betichte de strafbare feiten gepleegd heeft, dien anderen persoon voor de Boetstrafelijke Rechtbank rechtstreeks dagvaarden.

Is deze rechtstreeksche dagvaarding ontvankelijk ?

2. — Het is algemeen aangenomen dat, wanneer een zaak in onderzoek gesteld werd en het onderzoek geëindigd werd door een bevel van niet-vervolg, dezelfde feiten geen aanleiding meer kunnen geven tot een rechtstreeksche dagvaarding. (Verbrekingshof 8 April 1909, Belg. Jud. 1909, 589, Pand. Pér. 819; Cass. Franç. Crim. 12 Dec. 1850, D. P. 51, V. II; Beroep Luik, 12 Febr. 1896, Pas. 1896, II, 276, Belg. Jud. 1896, 431; Pand. Pér. 848; Boetstrafelijke Rechtbank, Bergen, 8 Maart 1899, Pas. 1899, III, 146; Pand. Pér. 1366, Cl. et B. XLVII, 573).

Zulk een dagvaarding zou zelfs haar dader aan een vraag tot schadevergoeding blootstellen. (Boetstrafelijke Rechtbank, Kortrijk, 9 Nov. 1927, Rev. Dt Pér. 1927, 457).

Het Openbaar Ministerie heeft ook het recht niet meer, na één bevel van niet-vervolg, een betichte rechtstreeks te dagvaarden voor de Boetstrafelijke Rechtbank. (Beroep Brussel 10 Maart 1913, Pand. Pér. 1913, 832).

Zelfs heeft het reeds dit recht verloren wanneer de zaak in onderzoek is : bv. op klacht met aanstelling tot burgerlijke partij van het slachtoffer (Cass, Franç. 19 April 1929, Dall. Pér. 1931, 1, 47.)

In dit geval is immers het publiek geding aanhangig bij de onderzoeksrechtmacht en zou het dus niet voor de Boetstrafelijke Rechtbank kunnen gebracht worden.

Zelfs in geval van nieuwe en genoegzame bezwaren zou de rechtstreeksche dagvaarding niet ontvankelijk zijn. In dit laatste geval is het enkel en alleen de onderzoeksrechtmacht die reeds kennis heeft gehad van de zaak, die be-

voegd is om over de nieuwe bezwaren te oordeelen (Cass, fr. 1er April 1927, Dall. Pér. 1928 I. 120.)

Al deze principen zijn gemakkelijk toe te passen wanneer het onderzoek tegen bepaalde personen heeft plaats gehad.

Wat echter beslist wanneer het onderzoek tegen onbekenden plaats heeft ?

Een arrest van het Verbrekingshof in dato van 14 Juni 1909 (Pas. 1909, I, 310, Pand. pér. 1909, 1169) beslist dat zelfs in dit geval het feit dat vroeger het ontwerp is geweest van een bevel van niet vervolging niet meer aanleiding kan geven tot een rechtstreeksche dagvaarding noch van het Openbaar Ministerie, noch, bijgevolg van een gebeurlijke burgerlijke partij.

3. — Het is op deze laatste beslissing dat het in dit nummer gepubliceerd arrest van het Hof van Brussel zich uitdrukkelijk beroept om te beslissen dat in dit onderhavig geval de rechtstreeksche dagvaarding niet ontvankelijk was.

Het bevel van verzending tegen een van de betichten maakt immers volgens het arrest een bevel van niet-vervolg uit tegen alle anderen.

Van den anderen kant maakt volgens de rechtspraak van het Hooger Hof een bevel van niet-vervolg, zelfs na een onderzoek ingesteld tegen onbekenden, alle rechtstreeksche dagvaarding onmogelijk tegen degenen die niet door de onderzoeksrechtmacht voor de Rechtbank verzonden werden.

4. — Heeft nochtans het Hof van Brussel, door het gepubliceerd arrest aan de rechtspraak van het Hooger Hof, ingehuldigd door haar arrest van 14 Juni 1909, geen uitbreiding gegeven die moeilijk te verrechtvaardigen is.

Het valt onmiddellijk op te merken dat het Verbrekingshof zelve geweigerd heeft aan haar rechtspraak zulk een uitbreiding te geven.

Wanneer het vraagstuk haar bijna in dezelfde termen als in onderhavig geval voorgelegd werd, heeft zij er immers door haar arrest van 12 Oktober 1909 (Pass. 1909, I, 389; Pand. pér. 1910, 825) een oplossing aan gegeven die in strijd is met degene die aangenomen werd door de Rechtbank van Turnhout en het Hof van Brussel.

Door dit arrest van 12 Oktober 1909, — dat onbekend schijnt gebleven te zijn aan de rechtsmachten die van het onderhavig geval kennis hadden, — beslist het Hooger Hof dat een rechtstreeksche dagvaarding ontvankelijk was in de volgende omstandigheden :

Een klacht was neergelegd geweest door burgerlijke partijen wegens beledigingen door daden en gebaren tegen onbekenden ; nadat de Procureur des Konings den onderzoeksrechter aanzocht had desaan gaande te onderzoeken, had de Raadkamer op rekvisitorium van het Openbaar Ministerie slechts zekeren R. M., voor de Rechtbank verzonden.

Voor de Rechtbank hadden de burgerlijke partijen dan ook twee andere personen rechtstreeks gedagvaard.

Het Hof van Verbreking beslist dat het bevel

van verzending van R. M... zelfs na een klacht en een onderzoek tegen onbekenden de rechtstreeksche dagvaarding geenszins beletten. « La Chambre du Conseil a renvoyé R. M... devant le Tribunal Correctionnel », aldus het arrest « mais l'ordonnance ne décide pas qu'il n'existe de charges suffisantes et qu'il n'y a lieu de suivre contre personne d'autre ». (Pand. pér. 1910, 825.)

5. — Is het niet deze laatste rechtspraak van het Hooger Hof die, naar ons weten tot heden toe niet tegengesproken werd door jongere arresten, die, goedgekeurd dient te worden?

Zooals het arrest het opmerkt geldt het hier eigenlijk de draagwijdte te interpreteren van een vorige rechterlijke beslissing, namelijk van het bevel van de Raadkamer door dewelke een betichte verzonden wordt zonder dat de Raadkamer zich uitdrukkelijk uitspreekt over de verzending van andere mogelijke betichten.

Volgens een reeds zeer oude rechtspraak mag men niet aannemen dat een bevel van de Raadkamer kracht van gewijsde bekomen kan « forma negandi » d. i. dat het niet mag aangenomen worden dat zij een bevel van nietvervolgving velt over de punten over dewelke zij zich eenvoudig niet uitdrukkelijk uitspreekt.

Zoo heeft een arrest van het Fransch Verbrekingshof van 4 Juni 1830 (integendeel gereproduceerd Dall. I. Répertoire vo, Chose jugée no 421 in nota) dat wanneer, na een onderzoek op feiten van omhakking van boomen en van wegnemen van hout, de Raadkamer enkel voor de eerste feiten voor de Politie rechtbank verzonden had, zonder zich uit te spreken over de tweede reeks feiten, deze, niettemin, het voorwerp mochten uitmaken van vervolgingen en van een onderzoek ter zitting.

Het vonnis van de Rechtbank van Evreux die de tegenovergestelde meening was toegedaan wordt dan ook verbroken.

« Attendu que le jugement attaqué » aldus het arrest « en déclarant qu'on ne pourrait statuer sur le fait d'enlèvement de bois parce que ce fait aurait été rejeté par la Chambre du Conseil « forma negandi » a supposé dans l'ordonnance de cette Chambre, une décision qui n'y était pas exprimée pour se dispenser de statuer sur le fait d'enlèvement de bois ».

Een tweede arrest van het Fransch Verbrekingshof in dato van 6 Januari 1887 (ook integraal gereproduceerd in nota onder no 421 Dall. I. Répertoire vo Chose Jugée) bevestigt deze rechtspraak en beslist uitdrukkelijk dat feiten over dewelke een Raadkamer zich niet uitspreekt niet mogen aanzien worden als door haar « forma negandi » teruggeworpen en dat zij dus nog aanleiding kunnen geven tot een rechtstreeksche dagvaarding.

In deze oplossing die dus op een honderdjarige rechtspraak steunt, ook niet diegene die het gezond verstand ons aanraadt?

Mocht men in het onderhavig geval b. v. beslissen dat de raadkamer die misschien slechts beraadslaagd en bevel geveld had over de verzending van betichte Claes, daardoor op stilzwijgende wijze alle andere betichtingen — waaromtrent zij misschien niet alle elementen ter harer beschikking had — zou verworpen hebben?

Wanneer men dan ziet dat aan zulk een stilzwijgende beslissing de draagwijdte en de kracht van gewijsde van de rechterlijke beslissingen moeten gegeven worden, vraagt men zich af of het niet voorzigtiger zou zijn, in zulk een kiesch onderwerp, te beslissen dat daar waar de Raadkamer niets gezegd heeft, men niet mag aannemen dat zij « forma negandi » de een of de ander stelling heeft bekrachtigd.

6. — De redeneering van de partijgangers van de thesis aangenomen door de hieronder gepubliceerde beslissingen steunt voornamelijk op het feit dat wanneer een onderzoek ingesteld wordt tegen onbekenden, het publiek geding, dat door dit onderzoek aanhangig wordt gemaakt bij de Raadkamer, TEGEN IEDEREEN gericht is.

Bij gevolg is, theoretisch, de Raadkamer verplicht, volgens hen, na te zien of er geen bezwaren bestaan tegen ALLE DIEGENE die er voor vatbaar zouden kunnen zijn.

Wanneer zij dus A verzendt zonder iets te hebben beslist nopens B of C, dan moet men aannemen dat zij hun geval ook heeft onderzocht, doch impliciet beslist heeft dat er tegen hen geen bezwaren bestonden.

Deze meening schijnt, zonder twijfel, al te

theoretisch. Het is in feite onmogelijk van de Raadkamer te vragen dat zij in elk onderzoek tegen onbekenden de bezwaren zou wegen die tegen alle mogelijke personen zouden kunnen bestaan.

7. — Maar in rechte ook schijnt ons deze redeneering op een onnauwkeurig begrip van den rol van de Raadkamer gesteund te zijn.

Wanneer een onderzoek — en in het bijzonder een onderzoek tegen onbekenden — plaats heeft is zonder twijfel de onderzoeksrechter gemachtigd niet alleen degene die eerst als dader opgegeven wordt als betichte te ondervragen, maar ook al de daders, mededaders, of medeplichtigen van de strafbare feiten te ondervragen en tegen hen alle noodige onderzoeksakten te verrichten (Verbrekingshof 2 April 1894, Pas. 1894, I, 162; Pand. pér. 1894, 1043).

Volgens de gekende spreuk heeft immers het onderzoek plaats « in rem », niet « in personam » (Garraud, Traité d'Instruction Criminelle, t. II no 538).

Maar het recht van « in rem » het onderzoek te leiden, dat aan den onderzoeksrechter gegeven is, hoort niet toe aan de Raadkamer.

Zooals men weet heeft deze rechtsmacht eene bijzondere bevoegdheid die nevens, doch niet boven de bevoegdheid van den onderzoeksrechter staat (L. Pepin : La Chambre du Conseil en Matière Répressive Belg. Jud. 1897, 630).

Zoo is zij niet bevoegd om over de nuttigheid van bepaalde onderzoeksmaatregelen te oordeelen (Faustin-Hélie, Traité de l'Instruction Criminelle, Belgische uitgave, t. II, No 2828).

Zoo mag zij ook niet — en het is hier voor ons vraagstuk een belangrijke onderscheiding — bevelen aan den onderzoeksrechter van het onderzoek op nieuwe feiten uit te breiden of nieuwe personen als daders of mededaders in betichting te stellen (Pépin : La Chambre du Conseil en Matière Répressive no 68; Belg. Jud. 1897, 636; Faustin-Hélie op. cit. loc. cit.).

Deze gevolgen spruiten alle voort uit het principie van het onderscheid dat dient gemaakt te worden tusschen het onderzoek gansch aan den rechter overgelaten en het publiek geding, dat aanhangig is bij de Raadkamer.

De eenige rol van de Raadkamer is dus over het geding te beslissen wanneer het onderzoek geëindigd is.

Op dit oogenblik is de rechter verplicht van verslag te geven vóór de Raadkamer (art. 127 par. 1 van het Wetboek van Strafvordering).

Doch, vooraleer dit verslag te doen moet de rechter den bundel aan het Openbaar Ministerie mededeelen (art. 127 par. 2), opdat deze zijn « eindrekvisitorium » aan de Raadkamer zou kunnen richten.

Het is dan slechts volgens een zekere stelling door dit geschreven rekvisitorium dat het publiek geding met het verslag van den onderzoeksrechter aanhangig wordt gemaakt bij de Raadkamer.

Het is daarom dat — naar de meening van deze rechtsschrijvers — dit eindrekvisitorium zoo zorgvuldig door het Openbaar Ministerie dient opgemaakt te worden.

« Le réquisitoire du Procureur du Roi qui est la base de la procédure soumise à la Chambre du Conseil et détermine l'étendue des questions à juger par elle doit être rédigé avec beaucoup de soin » schrijft L. Pepin (La Chambre du Conseil en matière répressive no 60 Belg. Jud. 1897, 233; zie ook Faustin Hélie, Op. cit. II, 2824; Mangin, Instruction Criminelle No 31; Trébutien, Instruction Criminelle, II, 27).

Volgens de stelling van deze schrijvers zou de Raadkamer dus enkel bevoegd zijn om over het onderzoek te beslissen binnen de perken die door het eindrekvisitorium bepaald zijn.

« Lié par le réquisitoire du Ministère Public », schrijft ook Pépin in hetzelfde artikel (No 68, Belg. Jud. 1897, 636) « la Chambre du Conseil ne peut statuer que sur les préventions qu'il lui soumet. Elle ne peut sans excès de pouvoir se saisir d'office de faits ou impliquer dans la poursuite des inculpés qui ne figurent pas dans les REQUISITIONS DU PROCUREUR DU ROI ».

Zelfs wanneer het rekvisitorium van in onderzoekstelling den onderzoeksrechter zou aanzocht hebben « tegen onbekenden » te onderzoeken, zou dus voor het eindrekvisitorium de publieke actie haar echte draagwijdte

bekomen en het zou slechts in die mate zijn dat de Raadkamer over deze actie te beslissen zou hebben.

Volgens deze stelling bestaat er natuurlijk geen twijfel over de draagwijdte van een bevel van verzending van een betichte wanneer, zooals in het onderhavig geval de besluiten van het Openbaar Ministerie enkel en alleen deze verzending vroegen: de Raadkamer heeft onmogelijk, volgens hen, uitspraak gedaan over de niet-vervolgving van derden vermits deze kwestie bij haar niet aanhangig was.

Volgens een andere meening, — die wij de juiste achten — zou het slechts door het eerste rekvisitorium zijn dat het geding aanhangig wordt gemaakt bij de Raadkamer (Faustin-Hélie, Op. cit. t. II, 2076).

Welke ook de juiste oplossing zij van dit vraagstuk — dat wij hier niet te behandelen hebben, — is het nochtans zeker dat zelfs in deze laatste stelling de Raadkamer natuurlijk in feite gebonden is door de termen van het verslag van den onderzoeksrechter.

Het is immers door dit verslag dat haar de uitslagen worden uiteengezet van een onderzoek waarop — zooals wij gezien hebben — zij geen invloed heeft kunnen uitoefenen.

Wanneer wij ons dan ook herinneren dat dit verslag zelfs mondeling mag geschieden (Faustin-Hélie op. cit. II, 2931), mogen wij beslist beweren dat het onmogelijk zal zijn met zekerheid te bepalen welke elementen door dit onderzoek verschafte werden en bijgevolg ook onmogelijk vast te stellen of de Raadkamer werkelijk in staat werd gesteld om zich over de eventuele verzending van andere mogelijke betichten uit te spreken.

Wanneer men dus een bevel van verzending als een algemeen bevel van niet-vervolgving tegen derden interpreteert, dan vergeet men, o. i. zich te vergewissen of de Raadkamer niet gebonden was of door het eindrekvisitorium van den Procureur des Konings, of door de termen zelf van het verslag van den onderzoeksrechter, om alleen uitspraak te doen over de eenige verzending die haar gevraagd was.

Want, indien het publiek geding voor de Raadkamer aanhangig gemaakt er uitsluitend naar streeft, volgens het eindrekvisitorium van het Openbaar Ministerie en het verslag van den Onderzoeksrechter, de verzending van een betichte voor de Rechtbank te bekomen, dan is het van zelfsprekend dat de Raadkamer, die in de onmogelijkheid verkeerde om uitspraak te doen over het publiek geding tegen derden, a fortiori niet mag aanzien worden als hebbende tegen deze derden een stilzwijgend bevel van niet-vervolgving geveld.

In het onderhavig geval bestaat b. v. het vonnis van de Rechtbank van Turnhout uitdrukkelijk dat door zijn eindrekvisitorium het Openbaar Ministerie enkel en alleen de verzending van Claes had gevraagd.

Wanneer men dan ook niet kan bepalen of het verslag van den onderzoeksrechter elementen verschafte over de mogelijke inbetichtingstelling van andere personen schijnt het ons gewaagd te beslissen dat die andere personen buiten zake werden gesteld, dan wanneer eenvoudig niemand misschien aan hen gedacht heeft.

8. — Deze instelling schijnt ons des te meer te moeten aangenomen worden dat volgens rechtsleer en rechtspraak het bevel van niet vervolging steeds al de omstandigheden van het feit moet aanstippen.

« Comment cette décision » schrijft Faustin-Hélie (op. cit. No 2893) « pourrait-elle être appréciée par la Chambre d'Accusation,

si les éléments qui la fondent ne sont pas exactement constatés? Comment pourrait-elle couvrir le fait incriminé de l'autorité de la chose jugée, si ce fait n'est pas énoncé avec toutes les circonstances qui le constituent. Il ne suffirait donc pas que l'ordonnance déclarât que les faits imputés ne constituent ni crime, ni délit, car cette énonciation vague ne donne aucun motif de la décision et ne permet pas d'en apprécier la légalité. »

(Zie ook Cass. fr. 17 Juli 1834, Journ. du Pal. XXVI, 774).

Het schijnt ons dan moeilijk aan te nemen dat een bevel van niet-vervolgving « stilzwijgend » uit een bevel van verzending zou kunnen afgeleid worden.

9. — Wij zullen er nog bijvoegen dat dan wanneer, naar ons weten, geen enkele beslissing van een Beroepshof de stelling aangenomen door de gepubliceerde beslissingen komt staven, een arrest van het Beroepshof van Gent, integendeel het stelsel bijtreedt door het Verbrekingshof aangenomen door het arrest van 12 Oktober 1909.

Dit arrest, in dato van 10 November 1915 (Pas. 1915-16, II, 196) werd door het Hof van Gent geveld in een zaak in dewelke de feitelijke omstandigheden juist dezelfde waren als in het onderhavig geval.

Na een aanvaring op de Rupel, was er eerst een onderzoek ingesteld geweest tegen onbekende. De schipper van één der aangevaren schepen werd alleen voor de Boetstraffelijke Rechtbank door de Raadkamer verzonden. De rechtstreeksche dagvaarding van de slachtoffers tegen den kapitein van het ander schip werd nochtans ontvankelijk verklaard om reden dat de Raadkamer niet mocht aanzien worden als hebbende den kapitein, op stilzwijgende wijze, buiten zake gesteld.

10. — Zou men nochtans tegen de ontvankelijkheid van de rechtstreeksche dagvaarding niet kunnen opwerpen — zooals de Rechtbank van Turnhout het immers doet in haar vonnis — dat indien de beslissing van de Raadkamer geen stilzwijgend bevel van niet-vervolgving uitmaakt, het geding nochtans voor wat dit gedeelte betreft moet aanschouwd worden als nog aanhangig bij de Raadkamer, die dan, bijgevolg, alléén bevoegd is om er over te beslissen.

Naar onze meening nochtans is het onmogelijk aan te nemen dat het publiek geding in gang gesteld door het eerste rekvisitorium, als gesplitst zou kunnen aanzien worden.

Het is over dit geding dat de Raadkamer te beslissen had en door haar bevel van verzending heeft zij de kennis van de « gansche zaak » verloren.

Deze beslissing heeft immers voor regelmatig gevolg de kennis van de feiten zelf van het onderzoek aan de onderzoeksrechtsmacht te onttrekken.

Zooals het arrest van 12 Oktober 1909 het daarbij ook doet uitkomen « l'ordonnance... a entièrement et définitivement dessaisi le juge d'instruction du fait formant l'objet de son information ».

In die omstandigheden wanneer de zaak voor wat betreft de rechtstreeksche gedafvaarden nog aanhangig is bij een onderzoeksrechtsmacht, noch uitgesloten is door een uitdrukkelijk bevel van niet-vervolgving van een van die rechtsmachten, is het aan iedereen geoorloofd het publiek geding in gang te stellen tegen hen door alle middelen door dewelke dit kan geschieden en namelijk door een rechtstreeksche dagvaarding voor de rechtbank bij dewelke een met die feiten verknocht geding reeds aanhangig is.

André LE PAIGE.

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT.

Onze lezers zullen hierachter den tekst vinden van het verslag uitgebracht door Mr. Marck aangaande het wetsontwerp betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken. De achtbare verslaggever heeft ons wel een paar mededeelingen willen doen van het hoogste belang voor wat betreft dit uiterst gewichtig vraagstuk.

Het staat vast, tengevolge van een akkoord tusschen den Heer Minister van Justitie, den Heer Voorzitter der Kamer van Volksvertegenwoordigers en den verslaggever der Kamercommissie, dat het wetsontwerp zal behandeld worden in de Kamer onmiddellijk na het Paaschverlof. Het zal het eerste punt vormen der dagorde.

Verder staat het ook vast dat de Heer Minister van Justitie in de beide Kamers het wetsontwerp, zooals het door de Kamercommissie werd uitgewerkt, volledig zal steunen en dat al de leden van de regeering zich met den tekst van dit ontwerp t'akkoord verklaard hebben.

Voorzitter : M. Van Damme.
Raadsheeren : MM. Delvaux en De Cock.
Advokaat-generaal : M. Ost.
Pleiters : MMters Bauss, Stellfeld, Van der Donckt en Cornil.

I. REKWISITORIUM VAN ONDERZOEK. — BEVEL VAN VERZENDING. — GEVOLGEN. — RECHTSTREEKSCHIE DAGVAARDING.

II. SCHULD OF ONVOORZICHTIGHEID. — SCHIPPER. — BEVOEGDHEID OM DE VERSCHILLENDE GASSEN TE ONDERSCHIEDEN.

I. — Wanneer zekere feiten het voorwerp zijn geweest van een rekvisitorium tot onderzoek tegen onbekenden en dat dit onderzoek slechts een bevel van verzending tegen eenen bepaalden persoon voor gevolg heeft gehad, stelt deze beslissing een stilzittende beslissing van niet vervolging daar tegenover alle andere personen. Bijgevolg is eene rechtstreeksche dagvaarding van een burgerlijke partij tegen een van die andere personen onontvankelijk.

II. — Daar een schipper niet bevoegd is om den aard der in de nijverheid gebruikte gassen te onderscheiden, kan hij niet verantwoordelijk gesteld worden voor de gevolgen van een ongeval veroorzaakt door de omstandigheid dat men hem zuurstof in plaats van preslucht voor zijn motor had gegeven.

A. — De Rechtbank van eersten aanleg van Turnhout, had op 16 September 1932 het volgende vonnis geveld in deze zaak:

Aangezien de aanstelling van den betichte Claes als burgerlijke partij niet onvankelijk is, inderdaad: door requisitoir van 18 November 1932 wordt de zaak door het Openbaar Ministerie in onderzoek gegeven tegen «Onbekende», beticht van te Oolen op 18 November 1931, door gebrek aan vooruitzicht den dood te hebben veroorzaakt van Gabriels Hendrik Remi, alsook kwetsuren aan Claes Eduard.

Door zijne vordering van 18 Maart 1932 requireert het Openbaar Ministerie de verzending van Claes voor de correctionele rechtbank, onder dezelfde betichting voor wat betreft den dood van Gabriels, en, door het hierop uitgevaardigde bevel der Raadkamer dezer rechtbank in dato 21 April 1932, wordt genoemde Claes verzonden wegens het hem aldus ten laste gelegde feit;

Aangezien in dit requisitoir en in dit bevel geen gewag wordt gemaakt van de betichting wegens onvrijwillige kwetsuren op Claes;

Aangezin de dood van Gabriels en de kwetsuren van Claes het gevolg zijn geweest van eene en dezelfde ontplofing, welke, volgens de ter zake weerhouden betichting, veroorzaakt werd door het gebrek aan vooruitzicht of voorzorg vanwege Claes;

Aangezien in die omstandigheden, de verzending van Claes zonder enig voorbehoud met betrekking op de hem toegebrachte kwetsuren, feit waarop het onderzoek trouwens ook heeft plaats gehad, niet anders heeft uitgelegd dan dat het bevel van verzending een stilzittende niet-vervolg ing inhoudt, aangaande dit feit; dat zelfs indien de Raadkamer beschouwd moest worden als hebbende nog niet rechtgesproken nopens dit gedeelte van het onderzoek, hetzelfde nog steeds hangende zou zijn voor genoemde Kamer; in alle geval is de burgerlijke partij Claes dus niet onvankelijk om Pluys, Cuyvers en Dompas, als betichten, en de naamloze maatschappij Société Métall. de Hoboken als burgerlijke verantwoordelijke partij, voor het bedoeld feit van onvrijwillige kwetsuren rechtstreeks voor de boetstraffelijke rechtbank te dagvaarden.

Aangaande de betichting ten laste van Claes:

Aangezien deze betichting niet als gegrond voorkomt; inderdaad, uit de onderrichting der zaak is gebleken dat, toen de motor van zijn schip bij gebrek aan drukking niet meer kon in beweging gebracht worden, Claes aan zijn patroon, Verhelst Jan, bestuurder van de maatschappij «Transico», getelefoneerd heeft om te weten wat er hem te doen stond; het antwoord was dat hij zich moest wenden tot de fabriek van Oolen, de naamloze vennootschap «Société Métallurgique de Hoboken» om geholpen te worden, wat hij dan ook gedaan heeft. Aan Dompas, bediende op voormeld fabriek, zegt Claes dat hij geen lucht meer heeft in den réservoir van zijn motor, en Dompas maakt een bon op, meldende hetgeen volgt: remplir le réservoir d'air au moyen d'une bonbonne et jusqu'à une pression de 12 Kg.; Gabriels, Pluys en Cuyvers worden met de uitvoering van het werk gelast; Gabriels heeft den bon en wijst aan Pluys en Cuyvers de flesch aan, die door de twee laatsten naar het schip wordt gedragen om aldaar gebruikt te worden.

Gabriels bevindt zich op het schip als Pluys den darm der flesch aan boord smijt, om het werk te beginnen; Claes komt er dan bij en zegt: «Er zal toch zeker geen accident mede gebeuren, want het is vroeger nog voorgevallen dat daarmede een schip in de lucht vloog» dit volgens de verklaring van Pluys. Het is niet bewezen dat Claes wist dat er oxygène in def lesch was; Claes zelf beweert aan Gabriels gezegd te hebben dat hij nog een bonbonne zonder manometer aan boord had en gevraagd te hebben of hij zeker was van zijn lucht, waarop Gabriels zou geantwoord hebben dat zij liefst werkten met hun materiaal en dat hij gerust mocht zijn. De hooger gemelde verklaring van Pluys doet deze verklaring als waarschijnlijk voorkomen.

De ontplofing, met het gekende gevolg, gebeurde terwijl Gabriels op de ladder nabij de luchtketel stond, om in verbinding te blijven eenerzijds met Claes die de cylinderkoppen had verhit, en anderzijds met Pluys die op den oever der vaart de bus behandelde.

Aangezien uit wat voorgaat niet kan afgeleid worden dat betichte Claes, door gebrek aan vooruitzicht of voorzorg den dood van Gabriels zou hebben veroorzaakt; immers, op verzoek van zijn patroon wendt Claes zich tot de Fabriek van Oolen, die last geeft aan een ploeg harer werklieden om lucht te brengen in den luchtketel van het schip, ten einde den motor in gang te zetten; Gabriels, het slachtoffer zelf, wijst aan Pluys en Cuyvers de bus aan die gebruikt zou worden, en neemt de leiding van het werk op zich; Claes heeft dus met gegronde reden kunnen meenen dat hij te doen had met gespecialiseerde vakmannen, die goed wisten wat er hun te doen en te laten stond, zoodat zijne verantwoordelijkheid wegens de uitvoering en de gebeurlijke gevolgen van het werk, zich ter zake als volkomen gekend voordoet.

Gezien artikel 91 van het K. B. van 1 September 1920 door den heer voorzitter aangevuld.

Om deze beweegredenen.

B. Arrest van het Hof.

Gehoord het verslag gedaan door den Heer Raadsheer De Cock;

Gehoord de burgerlijke partijen «Norwich Union Fire Insurance» en Peeters in hunne besluiten ontwikkeld door Mter Van der Donckt, advocaat;

Gehoord de burgerlijke partij Claes in hare middelen, ontwikkeld door Mter Stellfeld, advocaat;

Gehoord de rechtstreeks gedagvaarde «N. M. Transeco» in hare besluiten ontwikkeld door Mter Cornil, advocaat;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Gehoord de betichten in hunne middelen van verdediging ontwikkeld door Mters Stellfeld en Cornil, advocaten, pleitende voor eersten betichte, en Mter Bauss, advocaat, pleitende voor 2e, 3e en 4e betichten en nog voor de «Sté Gle Métallurgique de Hoboken»;

Aangezien de feiten ten laste gelegd van Claes evenmin bewezen zijn geworden door het onderzoek voor het Hof als voor den eersten rechter;

Aangezien Claes zich gewend had tot de fabriek van Oolen op aanraden van zijnen baas; Aangezien Claes op de fabriek naar preslucht had gevraagd, wat overigens bewezen is door het opstellen van een bon, geschreven door Dompas, en dragende «remplir le réservoir d'air»;

Aangezien Claes aldus niet moest vermoeden dat men hem in ruiling zuurstof zou geleverd hebben;

Aangezien het vaststaat dat Gabriels aan Pluys de bonbonne met zuurstof aangewezen heeft zonder dit aan Claes kenbaar te maken;

Aangezien een schipper niet bevoegd is om den aard der in 't gebruik der nijverheid bestaande luchten te onderscheiden;

Aangezien Claes, in bewust geval, zoo weinig op de hoogte was, dat juist voor de ontplofing, hij aan Pluys niet kan aanduiden met wat «lucht», acétylène of oxygène, het ongeval, waarover hij aan 't spreken was, gebeurd was;

Aangezien de aanstelling van Claes als burgerlijke partij niet onvankelijk is;

Aangezien inderdaad de kwetsuren aan Claes toegebracht, dewelke aanleiding geven aan deze aanstelling, het voorwerp zijn geweest, samen met de kwetsuren hebbende den dood van Gabriels veroorzaakt, van een rekvisitorium tot onderzoek tegen onbekende;

Aangezien dat onderzoek enkel voor gevolg heeft gehad een bevel van verzending ten laste van Claes wegens den dood van Gabriels;

Aangezien het niet mag aangenomen worden dat in strijd met de gevolgde rechtspleging het feit dat niet weerhouden werd door de Raadkamer ten laste van onbekende, nu het voorwerp zou kunnen maken van eene rechtstreeksche dagvaarding ten laste van be-

paalde personen (Cass. 14.6.1909, Pas. 1909. 1.310);

Aangezien de aanstelling der burgerlijke partijen «Norwich Union Fire Insurance» en van Maria Joanna Peeters, weduwe Gabriels, ontvankelijk zijn, doch ongegrond;

Om deze reden, het Hof, alle andere of tegenstrijdige besluiten afwijzende;

gezien de wetsbepalingen door den eersten rechter aangehaald;

bekrachtigt het bestreden vonnis.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN.

2e KAMER. — 12 JANUARI 1934.

Referendaris : M. Zech.

Pleiters : Mters Frans Wildiers en Collin.

FAILLIET, — IN NEDERLAND UITGESPROKEN. — GELDIGHED IN BELGIE.

Krachtens het verdrag van 28 Maart 1925 met Nederland geldt een failliet in Nederland uitgesproken, ook in België.

De Nederlandsche wet betreffende de faillissementen moet door de Belgische rechtbanken toegepast worden voor wat betreft het actief, passief en alle vorderingen van een faillissement uitgesproken in Nederland.

B. D. L. t/ R. L.

Gezien de inleidende dagvaardiging van 26 Mei 1933;

Aangezien bewezen is dat aanlegger door de arondissementsrechtbank van Amsterdam in staat van falings verklaard werd en dat deze staat steeds blijft voortduren, Meester J. M. Crookewit uit Amsterdam zijn curator zijnde;

Aangezien volgens de Nederlandsche Wet de gefaalde van alle rechten beroofd is, en dat het geheel vermogen van den gefaalde aan den boedel toekomt; zoo wel de goederen op den datum der verklaring van failliet bestaande, als die later door den gefaalden verworven alle deze goederen onder het beheer van den curator staande (art. 20 en 23 der Nederlandsche faillissementswet);

Aangezien krachtens het verdrag van 28 Maart 1925 met Nederland gesloten door de Belgische wet op 16 Oogst 1926 bekrachtigd de falings, in Nederland uitgesproken, in België hare gevolgen draagt (art. 20 en 21 van het verdrag);

Dat verder krachtens dit verdrag de Nederlandsche wet voor faillissementen in Nederland uitgesproken van toepassing is wat betreft het actief, passief, en alle vorderingen;

Aangezien aldus de vraag van aanlegger onontvankelijk is zijn curator enkel bevoegd zijnde om zijne vordering te doen gelden, en voor hem in rechte op te treden;

Om deze redenen,

verklaart de rechtbank de vraag onontvankelijk en veroordeelt aanlegger tot de kosten des gedings.

NOTA.

Ter verduidelijking weze er aan dit vonnis toegevoegd dat het hier in casu een eisch betrof — in grooten deele althans — in betaling van loon en commissiegelden waarop de gefaalde meende recht te hebben voor zijne werkzaamheden na het Nederlandsche vonnis van infallissementsstelling.

De Nederlandsche curator had zich niet verzet tegen dit rechtsgeding, zich steunende o.a. op een vonnis der rechtbank van Den Haag, in dato 9 Oktober 1923 en afgedrukt in de Nederlandsche Jurisprudentie pag. 1049: De Curator mag geen rechtsovereenkomst instellen betreffende inkomsten uit persoonlijke werkzaamheid van den gefailleerde gedurende de het faillissement, voor zoover niet blijkt dat de Rechter-Commissaris heeft bepaald, dat deze in het faillissement vallen.

Art. 21 par. 2 der Nederlandsche faillissementswet van 13 November 1925 bepaalt tevens dat buiten het geheel vermogen vallen de inkomsten uit persoonlijke werkzaamheid, bijv. krachtens arbeidsovereenkomst of als bezoldiging wegens een ambt of bediening, enz.

Verder kan verwezen worden naar het boek van Mter W. I. P. A. Molengraaff: «Het Nederlandsche Handelsrecht», blz. 339: «Op «te merken valt nog dat vorderingen waar«bij de boedel niet rechtstreeks is betrokken, «van het faillissement geen invloed ondervin«den. Zij worden ook na de faillietverklaring «door en tegen den gefailleerde ingesteld.»

F. W.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD

KAREL BRANTS †

De Vlaamsche juristen zijn voor enkele dagen pijnlijk getroffen geworden door de tijding van het overlijden van den heer Karel Brants, een van onze meest vooraanstaande rechtsgeleerden.

Op 78-jarigen ouderdom is de heer Karel Brants te Tervueren het slachtoffer geworden van een auto-ongeval met doodelijken afloop. De minzame oude man was een der meest geëerbiedigde figuren uit onze Vlaamsche rechtswereld, en zijn buitengewone bevoegdheid op het gebied van het administratieve recht en van de Nederlandsche rechtstaal was algemeen erkend.

Hij was achtereenvolgens secretaris der gemeente Etterbeek en bestuurder der Vlaamsche diensten bij de Wetgevende Kamers, ambt dat hij tot in 1924 vervulde.

Vóór dertig jaar had hij het initiatief genomen tot de uitgave van het «Tijdschrift der Gemeentebesturen», uitgave waarvan hij de spil was en die hij gedurende dertig jaar door aanhoudende werkzaamheid en opoffering heeft verzekerd. Wanneer men het eerste nummer van dit prachtige tijdschrift ter hand neemt, stelt men vast dat Karel Brants er op eenvoudige, doch krachtige wijze, zijn levensdoel uiteenzet: beoefening van het recht in de Nederlandsche taal ingevolge het beginsel «In Vlaanderen Vlaamsch».

Sinds zijn oprichting heeft dit Vlaamsche tijdschrift op het gebied van het administratief recht de allergrootste diensten bewezen en de Vlaamsche rechtswetenschap is aan de groote werkkraft en de taaie volharding van Karel Brants innige dankbaarheid verschuldigd.

Doch hierbij beperkte zich de wetenschappelijke arbeid van Karel Brants niet. Hij was ook medestichter van het «Rechtskundig Tijdschrift» en heeft er verschillende en belangrijke studies en mededeelingen in gepubliceerd.

Verder verschenen van zijn hand verschillende belangrijke werken op het gebied van het administratief recht die zeer hoog aangeschreven staan in onze Vlaamsche rechtsliteratuur. Wij vermelden «Het Belgisch Gemeenterecht», waarvan in 1929 een derde uitgave verscheen; «Studie over de Belgische Grondwet», alsook zijn verschillende handelingen betreffende «Kamerverkiezingen» en «Gemeenteraadsverkiezingen».

In 1931 verscheen zijn uitgebreid boek over het Belgisch publiek recht, «De Staatsinrichting van België», met een voorwoord van Prof. Van Dievoet. Dit boek is een uitstekende synthese van de beginselen van het Belgisch grondwettelijk en administratief recht, en het werd in de Vlaamsche rechtswereld overal met groot enthousiasme ontvangen.

Karel Brants, wiens activiteit nooit stilstond, was ook nog lid van de Commissie voor de vertaling van onze wetboeken. Hij onderwees het administratief recht in de cursussen ingericht door het Provinciebestuur van Brabant voor het personeel der administratie. Hij was regelmatig tegenwoordig op de tweejaarlijkse rechtskundige congressen, en hield er meermaals mededeelingen. Hij was eindelijk het vorig jaar lid benoemd van de Commissie voor Taaltoezicht, ingesteld ingevolge de laatste bestuurlijke taalwet.

Het is tijdens de zittingen van deze commissie dat ik hem nader leerde kennen. Uit heel zijn persoon straalde de hartelijkheid en de beminlijkheid, doch dit beleide hem niet met de standvastigste hardnekkigheid in den schoot der commissie het Vlaamsche standpunt te verdedigen, en de kalme vastberadenheid van dezen ouden en zachtzinnigen man maakte steeds op de Waalsche leden der commissie een zeer diepen indruk.

Vóór enkele weken had ik vóór één der zittingen, met hem een langdurig onderhoud, waarin hij mij zijn enthousiasme mededeelde voor de activiteit van het «Rechtskundig Weekblad» en voor het kultuurwerk dat ons blad voor Vlaanderen verricht. Hij deelde mij ook de plannen mede welke hij met jeugdige geestdrift koesterde ondanks zijn hoogen leeftijd, plannen van onverpoosden arbeid ten bate van de Vlaamsche rechtswetenschap.

Hij heeft ze niet meer mogen verwezenlijken. Aan dit rijke leven is op brutale wijze door een ongeval een einde gesteld. Doch Karel Brants is verscheiden nadat hij in de laatste jaren het begin van de verwikkeling zijner jeugddroomen had beleefd; hij is gestorven met de zekerheid dat de Vlaamsche rechtskultuur, waaraan hij heel zijn leven gewijd had, een schitterenden bloei tegemoet gaat. Hij is gevallen, hij, de bijna tachtigjarige, in vollen kamp, terwijl hij streed in de eerste lijn van de schaar der Vlaamsche juristen, ter verovering van een hoogstaand Vlaamsch rechtsleven.

De Vlaamsche juristen zullen zijn aandanken met diepe vereering bewaren.

Aanvullend verslag namens de Commissie uitgebracht
door den Heer Marck

Mevrouw, Mijne Heeren,

Na den Minister van Justitie alsmede de andere indieners van de op haar ontwerp voorgestelde amendement gehoord te hebben, heeft de Commissie aan dien tekst de hiernavolgende en toegelichte wijzigingen aangebracht, alsook louter vormelijke veranderingen waarover wij meestal niet meenen verder te moeten uitweiden.

EERSTE HOOFDSTUK

Gebruik der talen vóór de burgerlijke rechtbanken en rechtbanken van eersten aanleg.

De Commissie heeft zich aangesloten bij het amendement waarbij voorgesteld wordt, in het ontwerp, de woorden: «burgerlijke rechtbanken en rechtbanken van koophandel in eersten aanleg rechtdoende», te vervangen door de woorden: «burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg». Zijn deze laatste gepaster dan de andere? Sommingen hebben het beweerd. Wat er ook van zij, door «burgerlijke rechtbanken en rechtbanken van koophandel van eersten aanleg», als «door burgerlijke rechtbanken en rechtbanken van koophandel in eersten aanleg rechtdoende» verstaat de Commissie: de vrederechten, de werkrechtsheden, de scheidsraden voor de werkongevallen — de handelsrechtbanken en de burgerlijke rechtbanken in zooverre deze niet in beroep uitspraak doen.

* * *

De eerste twee artikelen van het ontwerp voorzien het verplichtend gebruik van het Fransch, voor de geheele rechtspleging, vóór de burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg waarvan de zetel gevestigd is in eene Waalse provincie of in het arrondissement Nijvel — en het verplichtend gebruik van het Nederlandsch, voor de geheele rechtspleging, vóór de burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg waarvan de zetel gevestigd is in eene Vlaamsche provincie of in het arrondissement Leuven.

Er werd voorgesteld, dien regel niet toe te passen in de gevallen dat de partijen het stellig en in gemeen overleg zouden aanvragen.

De meerderheid der Commissie heeft dit voorstel afgewezen, daar het voor gevolg zou hebben, in de rechtbanken van het Vlaamsche landsgedeelte een onduidelbare taaltoestand te Waalsch gedeelte des lands, aanleiding zou behouden en in de rechtbanken van het geven tot allerlei conflicten.

Anderzijds, heeft de Commissie eenparig een amendement aangenomen waarin voorzien wordt dat wanneer de partijen het eens zijn om te vragen, dat de rechtspleging in het Nederlandsch voortgezet worde, vóór de rechtsbanken van het Waalse gedeelte van het land, of in het Fransch vóór de rechtsbanken van het Vlaamsche landsgedeelte, de zaak verwezen wordt naar de meest nabijge rechtsmacht van denzelfden rang in een ander taalgebied of naar die, welke door de gemeenschappelijke keus van de partijen wordt aangeduid. De bepaling eerbiedigt terzelfder tijd het principe van het gebruik der gewestelijke taal, hetwelk tot grondslag dient van het ontwerp — zooals dit trouwens het geval is geweest voor de jongst aangenomen taalwet — en het principe van de eerbiediging van den gemeenschappelijken wil der partijen.

* * *

In artikel 3 van het ontwerp, heeft de Commissie, na de woorden «uit Vlaamsche gemeenten bestaat», de woorden «gelegen buiten de Brusselsche agglomeratie» ingelast. Hierdoor meent de Commissie haar inzicht beter te verduidelijken. Zij heeft immers nooit op volstrekte wijze de Nederlandsche taal willen op leggen aan den verweerder woonachtig in de Brusselsche agglomeratie, vermits deze tweetalig is.

Het laatste alinea van artikel 4 van het ontwerp luidde als volgt: «Voor de toepassing van onderhavig artikel, wordt de Brusselsche agglomeratie aangezien als samengesteld zijnde volgens de bepaling der wet op het gebruik der talen in bestuurszaken». Daar de tekst aanleiding kon geven tot betwisting, werd hij door een andere vervangen waarin de gemeenten, welke thans de Brusselsche agglomeratie uitmaken, nominatief worden aangeduid. (Zie art. 42, al. 2).

* * *

De regeling voorgesteld door de Commissie voor de burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg van het arrondissement Brussel — behalve deze aangeduid in artikel 3 — is bij een vrij groot aantal collega's op een fellen tegenstand gestuit.

Dezen brengen er tegen in dat elk verweerder — behalve wanneer hij woonachtig is in de Brusselsche agglomeratie — vóór de hooger bedoelde rechtbanken en voor gansch de

rechtspleging de taal gebruiken moet waarin de akte tot inleiding van het geding gesteld is, al weze hij al dan niet met deze taal getrouwd. Dergelijke maatregel is, naar zij zeggen, onaannemelijk — omdat hij onlogisch en plagend is — in een tweetalige streek en vóór tweetalige rechtbanken.

Anderzijds, hebben talrijke collega's met klem op handhaving van dezen maatregel aangedrongen. Naar hun meening ware het onmogelijk, zonder beroep, aan het Nederlandsch, vóór de rechtbanken waarvan sprake, een plaats te verzekeren welke, in feite, gelijk, zou zijn aan deze van het Fransch. Zij voerden tevens aan dat, tot dusver, met de vrije keuze der taal door den verweerder steeds dezen uitstekend gediend geweest zijn, die er niet voor te vinden waren dat aan het Nederlandsch in rechtszaken de plaats worde ingeruimd waarop het aanspraak maken mag en dat het noch onlogisch noch onrechtvaardig is, vóór de andere, voor de rechtspleging, de taal der gemeente waar de verweerder gevestigd is, op te leggen.

Daar dit geschil tot spijtige gevolgen zou kunnen leiden, heeft de Commissie zich bejverd om een bevredigende regeling te vinden. Zij stelt u de volgende minnelijke schikking voor:

Vóór bedoelde rechtbanken wordt de akte tot inleiding van het geding in het Fransch gesteld — indien de verweerder woonachtig is in eene Waalse gemeente — in het Nederlandsch — indien de verweerder woonachtig is in eene Vlaamsche gemeente — in het Fransch of in het Nederlandsch — ter keuze van den eischer — indien de verweerder woonachtig is in eene gemeente van de Brusselsche agglomeratie — en de rechtspleging wordt, van ambtswege, voortgezet in de taal dezer akte. Er mag, evenwel, van dezen laatsten regel afgeweken worden op de volgende voorwaarden:

1° Het gebruik der andere taal moet aangevraagd worden;

2° Dit verzoek mag alleen door den verweerder gedaan worden, 't is te zeggen, dat het verzoek, gedaan door den aanvrager of den raadsman van een der partijen, niet ontvankelijk is;

3° De verweerder moet zijn verzoek mondelings doen, indien hij in persoon verschijnt en door middel van een geschrift «van zijn hand en door hem zelf ondertekend», indien hij bij lasthebber verschijnt. Een verzoek gedaan door middel van een brief of verzoekschrift, geschreven door een ander persoon, is niet geldig. Het verzoek van verweerder moet «van zijn hand en door hem zelf ondertekend» zijn.

4° Het verzoek moet gedaan worden, vóór alle verweer en alle exceptie, zelfs van onbevoegdheid;

5° De rechter moet oorlof gegeven hebben tot de afwijking en zulks bij met reden omkleede beslissing. Hij zal weigeren op het verzoek in te gaan, indien uit de elementen der zaak blijkt dat de verweerder voldoende de taal kent welke voor de rechtspleging voorzien is. Zoo zal, bijvoorbeeld, het verzoek verworpen worden indien de rechter in de bundels eenigerlei briefwisseling vindt welke tusschen partijen gevoerd werd in de taal, voorzien voor de rechtspleging. Laten wij er bijvoegen dat de beslissing van den rechter vatbaar is noch voor verzet noch voor beroep.

* * *

In de oogen van sommige collega's biedt deze oplossing blijkbaar geen afdoende bescherming voor de rechten der Vlamingen en staat zij den opbloei van de Vlaamsche cultuur in het arrondissement Brussel in den weg. Volgens anderen, daarentegen, levert deze oplossing het gerecht, in het arrondissement Brussel, over in handen der flaminganten.

Welnu, ieder die zich de moeite getroosten wil het nieuw artikel 4 aandachtig te lezen zal tot de ontdekking komen dat de Commissie de taalrechten van den Waalschen verweerder en de taalrechten van den Vlaamschen verweerder, vóór de rechtbanken waarvan sprake, in dezelfde mate, heeft willen beschermen.

Deze bepaling nu moge aan den rechter het middel aan de hand doen om het gebruik van het Fransch te weigeren aan een verweerder die Nederlandsch kent, 't is te zeggen, de taal waarin de akte tot inleiding van het geding gesteld is en welke, bijgevolg, deze der rechtspleging is en het gebruik van het Fransch toe te laten aan een verweerder gedagvaard in het Nederlandsch, maar die deze taal niet kent — wie toch zal dan betwisten dat zulks het gezond verstand zelf is, vermits deze bepaling geldt voor tweetalige rechtbanken zetelende in eene tweetalige streek?

Wij vragen ons vruchteloos af waarin zij afbreuk doen kan aan de Vlaamsche cultuur of aan de Fransche cultuur?

Er zijn misbruiken, zegt men. Jawel! Doch bemerkt ook de voorwaarden waaraan dit zelfde artikel de machtiging onderwerpt om

een andere landstaal te gebruiken! Men moet ten andere rekening houden met het feit dat zoo het ontwerp der Commissie wordt goedgekeurd, wij binnen afzienbaren tijd, in al de te Brussel gevestigde rechtsmachten — en niet alleen in deze waarover wij thans handelen — evenals in alle rechterlijke middens der hoofdstad, een taaltoestand zullen hebben gansch verschillend van den huidige, een taaltoestand die gekenmerkt wordt door den eerbied voor de rechten van onze beide landstalen, zooals de billijkheid en 's Lands vrede dit vereischen. Vóór het Hof van Verbreking, het Hof van Beroep te Brussel en de overige rechtsmachten van beroep met zetel in deze stad, zal alles niet meer gebeuren in een en dezelfde taal, doch de rechtspleging zal gevoerd worden in de taal van de bestreden beslissing.

Vóór de burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg uit het arrondissement Brussel, waarop artikel 4 van het ontwerp dient toegepast, geldt als regel dat de taal der rechtspleging de taal is van de akte van rechtsingang — dus de taal van de gemeente waar de verweerder woonachtig is.

De magistraten, in al de rechtsmachten gevestigd in het arrondissement Brussel, vanat de vrederechten tot het Hof van Verbreking, zullen de taal machtig zijn waarin de zaken waarvan zij te kennen hebben, moeten behandeld en gevonnisd worden.

De pleidooien zullen in de taal der rechtspleging plaats hebben en de meeste advocaten zullen er dus alle belang bij hebben onze beide landstalen te kennen.

Kortom, Vlamingen en Walen zullen het Gerecht hebben dat zij eischen mogen en magistraten, advocaten, pleitbezorgers, griffiers en deurwaarders — dit is, al dezen die dit Gerecht uitmaken of er aan medewerken — zullen in staat willen zijn om hun belangrijke zending te kunnen vervullen.

En dan zal ook, voor het Vlaamsch rechterlijk leven, de volledige ontplooiing komen, zonder dat daardoor te kort zou worden gekomen aan de Fransche juridische cultuur. Integendeel, de samenwerking tusschen Vlaamsche juristen en Waalse of Franschtalige juristen, zal dieper zijn tot grooter welzijn der Belgische gemeenschap.

Natuurlijk moet er een overgangperiode zijn, want men kan al de maatregelen van het ontwerp niet onmiddellijk toepassen zonder te schaden aan verworven rechten of aan rechtmatige belangen.

En vermits «het vraagstuk Brussel» er een is dat in de kwestie van het gebruik der talen in gerechtszaken op den voorgrond getreden is, laat ons aan de vorige beschouwingen er twee of drie andere toevoegen.

Er is niet alleen deze wet om in de rechterlijke middens van Brussel aan onze beide landstalen, de rechten en de waardeering te bezorgen waarop zij recht hebben.

De onlangs aangenomen taalwetten beoogen hetzelfde doel en 't is daarom dat wij ons veroorlooven bij alle overheden aan te dringen opdat zij hun loyale nakoming zouden vergen.

Laten wij ook niet uit het oog verliezen dat, na deze van Leuven, de Universiteit van Brussel weldra een volledig onderwijs zal hebben van de rechten, in 't Nederlandsch en in het Fransch.

En tenslotte, waarom zouden wij niet hopen dat het voorbeeld van onzen jongen Vorst, die onze beide landstalen grondig kent, al dezen zal aanzetten die in het arrondissement Brussel een hooge sociale zending vervullen — zooals dit het geval is met de magistraten en de advocaten — om een krachtsinspanning te doen ten einde hun wetenschap te kunnen mededeelen — wat hun plicht is — aan het volk waaronder zij leven, in 't Fransch of in 't Nederlandsch, naar gelang degenen tot wie zij zich richten, beter de eene of de andere van deze talen kennen.

Dat er altijd zullen gevonden worden, te Brussel gelijk elders, die zullen trachten den taalvrede te storen, die thans aangekondigd wordt, dank zij de oplossing van nationale verstandhouding, die zullen gegeven worden aan al de elementen van het vraagstuk van het gebruik der talen, vreezen wij wel.

Doch wanneer zijn inbreuk zullen maken op de rechten op wier erkenning deze vrede berust of misbruik maken van de vrijheid die hun gelaten wordt, zullen zij niet met zich hebben, noch de magistratuur — waarvan wij eens te meer de wetenschap, de onkrenkbaarheid, de billijkheid, den eerbied voor de wetten en de vredesgezindheid willen roemen — noch de balie, noch al dezen die in den taalvrede een ontontbeerlijk middel zien om België een gelukkige toekomst te verzekeren.

* * *

In ons vorig verslag, hebben wij gewezen op de onmogelijkheid, indien men zijn toevlucht niet neemt tot zekere tweetaligheid, het moeilijk vraagstuk op te lossen van het taalgebruik vóór de rechtbanken in Wallonië, welker gebied Vlaamsche grensgemeenten omvat en vóór de rechtbanken in het Vlaamsche land, in welker gebied Waalse grensgemeenten gelegen zijn.

Sedertdien heeft de Commissie vernomen dat de Regeering, in beginsel, geenszins gekant is

tegen de wijziging van de grenzen der provinciën, arrondissementen of kantons, volgens de taalgrens, op voorwaarde dat haar den tijd gelaten worde om dit vraagstuk grondig te onderzoeken en de oplossing er van voor te bereiden.

In deze omstandigheden was zij van oordeel dat het zou volstaan voor deze rechtsmachten een tijdelijken maatregel te voorzien. Deze zou bestaan in het verwijzen door de Vlaamsche rechtsmacht, bij dewelke ze aanhangig is, van de zaak naar de meest nabijge Waalse rechtsmacht met denzelfden rang, behalve wanneer de rechtsmacht bij dewelke de zaak aanhangig werd gemaakt, Fransch mocht kennen — en het verwijzen door de Waalse rechtsmacht, bij dewelke ze aanhangig is, van de zaak met Nederlandsche rechtspleging naar de meest nabijge Vlaamsche rechtsmacht met denzelfden rang.

* * *

De Commissie heeft zich vereenigd met de twee amendementen voorgesteld op artikel 5 van haar ontwerp. Deze passen toe, het eene, op den werkrechtshedenraad te Eupen, de taalregeling voorzien voor het vrederecht van dit kanton; het andere, op de vrederechten van Aubel en Limburg, de taalregeling voorzien voor het vrederecht te Malmédy.

Daarenboven heeft de Commissie deze bepaling aangevuld door er in aan te duiden welke vormvereischen door den verweerder moeten vervuld worden, opdat de rechtspleging zou voortgezet worden in een andere taal als deze welke gebruikt werd voor de akte tot inleiding van het geding.

HOOFDSTUK II.

Gebruik der talen bij het vooronderzoek en het onderzoek in strafzaken, alsmede voor de Strafgerechten in eersten aanleg en voor de Hoven van Assisen.

Eenige artikelen van dit hoofdstuk werden gewijzigd louter wat den vorm betreft of werden aangevuld.

De Commissie houdt, bijgevolg, integraal haar voorstellen staande wat het gebruik der talen in strafzaken betreft.

De tekst van artikel 13 voorziet dat vóór de Raadkamer, zetelende in strafzaken, en vóór de Kamer van inbeschuldigingstelling, geheel de rechtspleging gevoerd wordt in de taal welke voor de akten van het gerechtelijk onderzoek wordt gebruikt.

Op deze plaats moet er aan herinnerd worden dat de rechtspleging van de voorloopige hechtenis verschilt van deze van het onderzoek zelf en dat, bijgevolg, wanneer verscheidene verdachten aanwezig zijn, de rechtspleging inzake voorloopige hechtenis van ieder der verdachten in taalopzicht beheerscht wordt door haar eigen regel en niet door dezen van de algemeene rechtspleging van het onderzoek.

Luidens artikelen 23 en 28, blijven op de rechtspleging, zoowel in het geding van beroep als in het geding volgende op het arrest van verbreking, de regelen toepasselijk welke gelden wanneer er verscheidene verdachten zijn.

Moet dit nu ook het geval zijn wanneer slechts een hunner in beroep komt?

De Commissie heeft deze vraag bevestigend beantwoord.

HOOFDSTUK III

Gebruik der talen voor de rechtsmachten van beroep.

De Commissie heeft uit dit hoofdstuk de bepalingen weggelaten betreffende het Hof van Verbreking en deze in een afzonderlijk hoofdstuk ondergebracht.

De regeling welke zij voor de rechtsmachten van beroep voorgesteld heeft, wordt behouden.

In sommige gevallen moet het Hof van Beroep uitspraak doen in eersten en laatsten aanleg en niet over een bestreden beslissing. Zulks is het geval wanneer het recht spreekt over misdaden of wanbedrijven gepleegd door de magistraten. (Zie artikel 79 en 483 van het Wetboek voor Strafvordering, artikel 135, Militair Strafwetboek).

Daar het ontwerp de vraag niet opgelost heeft in welke taal het Hof in deze gevallen zal moeten rechtspreken, werd deze leemte aangevuld door een nieuwe bepaling, welke een toepassing is van het beginsel van het gebruik der gewesttaal.

Luidens artikel 1023 van het Wetboek van rechtsvordering, wordt het beroep van scheidsrechterlijke vonnissen gebracht vóór de rechtbanken van eersten aanleg, in zaken welke tot de bevoegdheid van den vrederechter zouden behoorden, indien er geen scheidsrechtsspraak geweest was en vóór het Hof van Beroep, in zaken welke tot de bevoegdheid van de rechtbanken van eersten aanleg zouden behoorden.

Indien het beroep gebracht wordt vóór het Hof, doet er zich geen moeilijkheid voor daar de drie Hoven van Beroep uit Vlaamsche en Fransche kamers bestaan.

Indien het beroep vóór de rechtbank van eersten aanleg gebracht wordt, zullen de Waalse rechtbanken in beroep kennis mogen nemen van in het Nederlandsch gestelde scheidsrechterlijke vonnissen. Evenzoo zullen de Vlaamsche rechtbanken mogen kennis nemen

van in het Fransch gestelde scheidsrechterlijk ke vonnissen.

Welnu, artikel 24 van het ontwerp legt, inderdaad, aan de rechtsmacht van beroep het gebruik der taal op waarin de bestreden beslissing gesteld is. Men moet, bijgevolg, in onderhavig geval, aan de Waalsche rechtsmachten zoowel als aan de Vlaamsche rechtsmachten toelaten de zaak te verwijzen naar de rechtbanken van een ander taalgebied. Zulks voorziet de Commissie in artikel 25 (nieuw).

HOOFDSTUK IV.

Gebruik der talen voor het Hof van Verbreking.

Bij de Commissie werd levendig aangedrongen opdat zij zich vereenigen zou met een amendement er toe strekkend e: 1° dat de arresten van het Hof van Verbreking zullen gesteld zijn niet alleen in de taal welke gebruikt werd voor de bestreden beslissingen maar ook in de andere landstaal; 2° dat deze arresten zouden uitgesproken worden in de taal waarin de beslissing gesteld is welke aan het Hof voorgelegd is.

Men heeft doen gelden dat de arresten van het Hof van Verbreking niet alleen de partijen maar gansch de Natie aanbelangen, omdat deze arresten, eigenlijk, een toevoeging aan de wet zijn, welke iedereen het recht heeft te verstaan, zooals iedereen het recht heeft de wet te begrijpen. Men heeft tevens doen gelden dat de vertalingen van zulke belangrijke arresten door het Hof van Verbreking moeten gedaan worden opdat zij alle waarborgen zouden bieden.

De Commissie heeft zich bij deze argumenten neergelegd en het amendement aangenomen. Maar dan is de vraag opgerezen wie de betwistingen op grond van teksteverschillen zal mogen beslechten.

De Commissie stelt u voor te beslissen dat het Hof van Verbreking deze betwistingen zal beslechten volgens de gebruikelijke regelen van verklaring, zonder voorkeur voor een van beide teksten.

Deze oplossing werd ingegeven door artikel 7 der wet van 18 April 1898, houdende regeling van de moeilijkheden op grond van verschillen van wetteksten en luidt: « De betwistingen, op grond van teksteverschillen, worden door het Hof van Verbreking beslecht volgens de gebruikelijke regelen van verklaring, zonder voorkeur voor den Franschen of den Nederlandschen tekst ».

Het stelsel dat de Commissie u voorstelt heeft dit drievoudig voordeel:

1° Het handhaaft de gelijkheid tusschen beide teksten. De arresten in beide talen zijn een en hetzelfde werk;

2° Het komt overeen met het beginsel inzake verklaring der rechterlijke beslissingen: het is de taak van de rechtsmacht welke de beslissingen uitgesproken heeft om deze te verklaren;

3° Het stelt het Hof in de gelegenheid de vertaling goed te keuren vóór de uitspraak der beslissing. Zoo moet de aanneming van beide teksten van het arrest op dezelfde wijze geschieden als de aanneming van beide teksten onzer wetten.

HOOFDSTUK V.

Algemeene beschikkingen.

Verslagen van deskundigen.

De regel waarbij het gebruik van de taal der rechtspleging voorgeschreven wordt voor het opstellen van de verslagen der deskundigen, wordt in het ontwerp behouden. De Commissie heeft, evenwel, een amendement aangenomen waarbij de rechter gemachtigd wordt, bij uitzondering en in zaken van bijzonderen aard, aan den deskundige toe te laten de taal zijner keus te bezigen. Het geval dat zij op het oog gehad heeft zal, zich, ongetwijfeld, slechts zelden voordoen, maar men moet het toch voorzien. Zulks is het geval met een belangrijke expertise welke handelt over een zaak welke het voorwerp van wetenschappelijke studiën en opsporings van wetenschappelijke personen is — en welke moet toevertrouwd worden aan een bevoegd persoon, die de taal van de rechtspleging niet kent, daar er geen ander is welke deze taal kent.

Openbaar Ministerie.

Luidens artikel 34 adviseert en vordert het Openbaar Ministerie in de taal der rechtspleging. Bij wijze van amendement werd voorgesteld dezen magistraat te machtigen zijn vordering in de andere landtaal samen te vatten indien een of meer verdachten of hun raadslieden de taal van de rechtspleging niet verstaan.

Pleidooien.

De Commissie behoudt hare voorstellen, wat betreft het gebruik der taal voor de pleidooien. Artikel 35 voorziet, inderdaad, dat deze zullen geschieden in de taal der rechtspleging, behoudens in twee gevallen:

1° Zoo de partij zich er niet tegen verzet,

mag haar raadsman het Nederlandsch of het Fransch gebruiken voor de rechtbanken waar de rechtspleging in het Duitsch geschiedt;

2° De rechter kan, op verzoek eener partij, en zoo het hem volstrekt noodzakelijk blijkt, aan een advocaat, woonachtig in een ander taalgebied, en die verklaart de taal der rechtspleging niet te kennen, de toelating verleenen om in de andere taal te pleiten.

De oorspronkelijke tekst der Commissie werd als volgt aangevuld: « De machtiging » wordt bij een met redenen omkleed bevel » schrift verleend op een door de partij zelf » geschreven en ondertekend verzoekschrift. » In geen enkel geval kan de aanvraag door » lasthebber gedaan worden ».

Anderzijds, was de Commissie van oordeel dat, in geval die machtiging verleend werd, de Rechter aan den advocaat der tegenpartij insgelijks moest toestaan, in de door zijn collega bezigde taal te pleiten.

Algemeene vergaderingen.

Het ontwerp behelsde niets betreffende de algemeene vergadering. Die leemte werd aangevuld.

Artikel 38 legt inderdaad aan de Hoven en rechtbanken voor hunne algemeene vergaderingen, het gebruik op der taal die, door de wet van 28 Juni 1932, voor de plaatselijke besturen van hun zetel is voorgeschreven.

Die regel is nochtans niet van toepassing op het Hof van Verbreking noch het Hof van Beroep te Brussel. Men zou moeilijk kunnen aannemen, dat voor de eedaflegging of voor de instelling van magistraten, of zelfs voor de voordracht van kandidaten, het Hof van Verbreking en het Hof van Beroep te Brussel, zich zouden moeten bedienen van eene taal welke door de betrokken magistraten niet zou verstaan worden. Daarom laat dit zelfde artikel aan de wijsheid der Hoven de zorg over, het taalgebruik op de algemeene vergadering te regelen volgens de op de agenda voorkomende onderwerpen. Wat betreft de plechtige openingsvergadering voorzien bij artikel 222 van de wet van 18 Juni 1869, wordt van het Hof van Verbreking en van het Hof van Beroep te Brussel vereischt dat zij het eene jaar het Fransch en het andere jaar het Nederlandsch zouden bezigen.

Nietigheid.

Artikel 40 behoudt aan de nietigheid haar openbaar karakter, doch die nietigheid wordt van tijdelijken aard in dien zin dat zij gedeeld wordt door elk niet zuiver voorbereidend vonnis of arrest dat op tegenspraak werd gewezen. Dit stelsel is gegrond op een onderscheid bestaande in de rechtspraak. (Verbr. België, 22 Januari 1931, Pas., 31-1-141).

Het belet den te kwader trouw zijnden pleiter, de nietigheid in te roepen bij den afloop van een geding. Doch, opdat men er geen misbruik zou van maken, heeft de Commissie eene bepaling aangenomen — artikel 39 — welke voorschrijft dat « in elk vonnis of arrest, de » beschikkingen van deze wet die toegepast » worden voor het opmaken van het exploit » op de andere akten van rechtspleging, wel- » ke het vonnis of het arrest voorafgingen, ver- » meld worden ».

Er werd aan de Commissie gevraagd of, naar hare meening, het vonnis of het arrest hetwelk die vermelding niet zal bevatten, nietig zal zijn. Op die vraag, heeft zij eenparig bevestigend geantwoord. Dit blijkt trouwens duidelijk uit den tekst zelfde. Door « de beschikkingen vermelden » dient eenvoudig verstaan: « de nummers der artikelen aanduiden », en niet: « de tekst der artikelen behelzen ».

HOOFDSTUK VI.

Rechterlijke inrichting. — Kennis van de talen door de magistraten, de gezworenen, griffiers, enz..

A. — Magistraten en rechtsmachten van eersten aanleg.

De wijzigingen welke de Commissie voorstelde aan de eerste vijf alinea's van artikel 40 van de wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden, werden betwist in zoverre zij de kennis der landstalen aangaan welke dient vereischt van de kandidaten voor een ambt van magistraat in het arrondissement Brussel.

Verschillende collega's zijn er inderdaad tegen opgekomen, dat men de grondige kennis der twee landstalen van alle kandidaten zou vergen. Zij doen opmerken, dat de in feite bestaande toestand, waarmede de wetgever noodzakelijk rekening dient te houden, ongetwijfeld vereischt dat in de rechtsmachten van voormeld arrondissement magistraten zouden zetelen die eene grondige kennis van het Fransch en van het Nederlandsch bezitten, doch dit mag niet zoo ver strekken, dat men de grondige kennis der twee talen van alle magistraten zou vereischen. Bijgevolg, voegden zij er aan toe, is het onaannemelijk dat men den toegang tot de magistratuur te Brussel zou beletten aan de Walen en aan de doctors in de rechten van Fransche uitdrukking, doch die

eene voldoende kennis van het Nederlandsch bezitten.

Onder die voorwaarden, was de Commissie verplicht het geheele vraagstuk te herzien.

Zekere harer leden hebben de oprichting van Vlaamsche en Fransche kamers aangeprezen bij de rechtbank van eersten aanleg en bij de rechtbank van koophandel te Brussel, opdat men, bij die rechtsmachten, eentalige magistraten zou kunnen benoemen. Doch luidens advies van de hoogste rechterlijke autoriteiten, dient dergelijk stelsel geweerd daar het meereendeel der kwesties, aanhangig bij die rechtsmachten, tweetalig zijn.

Ten slotte, heeft de Commissie een amendement aangenomen waarbij volgende regeling wordt voorgesteld:

a) Niemand kan, in een kanton van het arrondissement Brussel, uitsluitend samengesteld uit Vlaamsche gemeenten, tot vrederechter, plaatsvervangend vrederechter, rechter of plaatsvervangend rechter in de politierechtbank of rechtskundig bijzitter van een werkrechtsheraad benoemd worden, indien hij niet het bewijs levert eener grondige kennis van het Nederlandsch;

b) Niemand kan, in het arrondissement Brussel, met uitzondering van de uitsluitend Vlaamsche kantons, tot Procureur des Konings, kinderrechter, vrederechter of plaatsvervangend vrederechter, rechter of plaatsvervangend rechter in de politierechtbank, referendaris bij de rechtbank van koophandel, voorzitter of kamervoorzitter van een werkrechtsheraad van beroep, rechtskundig bijzitter van een werkrechtsheraad benoemd worden, indien hij niet bewijst Nederlandsch en Fransch grondig te kennen;

c) De voorafgaande regel is van toepassing op den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg en op de twee ondervoorzitters of — bij ontstentenis van den voorzitter — op drie ondervoorzitters;

d) Wat betreft de werkelijke rechters en de plaatsvervangende rechters in de rechtbank van eersten aanleg, de substituit-procureurs des Konings en de adjunct-referendarissen bij de rechtbank van koophandel te Brussel; een derde van het aantal der magistraten moeten bewijzen dat zij Nederlandsch en Fransch grondig kennen; een derde moeten bewijzen dat zij het Fransch of het Nederlandsch grondig kennen en daarenboven op voldoende wijze de andere taal; een derde moeten slechts bewijzen dat zij of Nederlandsch of Fransch kennen zonder meer.

Tegen dit stelsel kan, wel is waar, veel aangevoerd worden. Men kan namelijk er tegen inbrengen, dat het uitsluitend op een bestaanden toestand berust welke kan veranderen — en die, waarschijnlijk, zal veranderen — binnen afzienbaren tijd. Doch, niettemin, lost het voor dit oogenblik op praktische en rechtvaardige wijze een der moeilijkste vraagstukken op welke de Commissie had te onderzoeken.

Het bewijs van de grondige kennis eener taal zal moeten geleverd worden — zooals de Commissie dit vroeger voorstelde — door de overlegging van het diploma waaruit blijkt dat de candidaat zijne examens voor doctor in de rechten in die taal heeft afgelegd — of door een examen bestaande uit eene schriftelijke en uit eene mondelinge proef en waaruit zal blijken dat de candidaat volkomen in staat is om zich geheel te gedragen naar de bepalingen van de wet op het taalgebruik in de gerechtszaken.

Wat de bewijsoverlegging van de voldoende kennis eener taal betreft, werd er voorgesteld, den candidaat vóór den Voorzitter der rechtbank en den Procureur des Konings te doen verschijnen, doch de Commissie was van gevoelen dat dergelijke verantwoordelijkheid niet op die magistraten diende te berusten. Men ziet trouwens niet in waarom die verantwoording niet vóór eene jury zou mogen geschieden, vermits de examinandi geene magistraten zullen zijn. Het ligt voor de hand, dat het niet volstrekt noodig is dat dit examen uit eene schriftelijke proef zou bestaan, daar het slechts tot doel heeft te bewijzen dat de candidaat bij machte is de rechtzoekenden en de getuigen te verstaan en met hen een gesprek te voeren, in de taal waarvan sprake, en dat hij den inhoud van de in die taal gestelde stukken begrijpt.

* * *

Sommige collega's hadden in de wet verplichting willen zien opnemen van de kennis van het Waalsch, voor de in het Walenland te benoemen magistraten. De Commissie is hierop niet ingegaan, daar de noodzakelijkheid van dergelijken maatregel haar niet overtuigend werd beschouwd.

De Commissie stelt u voor, dat men van alle vrederechters die kunnen geroepen worden om eene in het Duitsch behandelde zaak te beslechten, eene voldoende kennis der taal zou vergen. Hierdoor worden bedoeld de vrederechters van Eupen, Aubel, Limburg, St-Vith en Malmedy (art. 44).

* * *

Wat betreft de talenkennis van de rechters in de rechtbanken van koophandel en de werkrechtsheraaden, behoudt de Commissie haar voorstel, terwijl zij ook voorziet dat drie rech-

ters en een adjunct-referendaris bij de rechtbank van koophandel te Verviers, voldoende Duitsch moeten kennen.

B. — Magistraten in het Hof van Beroep.

Aan de bepalingen van het ontwerp met betrekking tot de talenkennis van de magistraten in de Hoven van Beroep, bracht de Commissie slechts de volgende wijzigingen:

1) De Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Luik moet alleen bewijzen dat hij Fransch kent;

2) Bij de Hoven van Beroep te Luik en te Gent moeten twee leden van het Algemeen Parket het bewijs leveren van hun grondige kennis van de beide landstalen;

3) Het getal raadsheeren in het Hof van Beroep te Luik die voldoende Duitsch moeten kennen en dat drie bedroeg in het ontwerp der Commissie, werd teruggebracht op één.

* * *

I. — Bij het opstellen van artikel 48, heeft de Commissie zich laten leiden door een driedubbele bezorgdheid:

1° Het personeel van het Hof van Beroep te Brussel vermeederen met twee raadsheeren en een advocaat-generaal;

2° De twee nieuwe plaatsen van raadsheer toekennen aan Vlaamsche magistraten, voor te dragen door de provinciale raden van Antwerpen en van Brabant;

3° Deze benoemingen verzekeren vanaf het van kracht worden der wet, dit is op 15 September 1934.

II. — De wet op de rechterlijke inrichting (1869) voorziet 52 plaatsen van raadsheer in het Hof van Beroep te Brussel (art. 70) waarvoor, volgens een welbepaalde volgorde, de provinciale raden van Antwerpen, Brabant en Henegouwen voordrachten doen.

De wet tot schorsing van sommige benoemingen tot rechter (20 Juli 1926) gewijzigd door onderscheidene latere wetten (18 Augustus 1928 en 29 Maart 1929) bepaalde het aantal raadsheeren op 34 en het aantal voorzitters op 9 (de eerste-voorzitter niet ingegrepen), doch hield de orde der voordrachten zooals zij vastgesteld werd door artikel 90 van de wet op rechterlijke inrichting.

Artikel 48 brengt het aantal raadsheeren op 36 met de 35e en de 36e plaats terug in te voeren en wijzigt niet het aantal voorzitters.

III. — Om het inzicht der Commissie — de twee nieuwe plaatsen van raadsheer definitief toekennen aan Vlaamsche magistraten die hun ambt uitoefenen in de provinciën Antwerpen en Brabant — te verwezenlijken, scheen het onvermijdelijk de orde der voordrachten te wijzigen. Inderdaad, de twee nieuwe plaatsen worden respectievelijk toegekend, krachtens artikel 70 van de wet op de rechterlijke inrichting, de 35e plaats aan de provincie Brabant en de 36e plaats aan de provincie Henegouwen.

De 36e plaats dient dus te worden toegekend aan de provincie Antwerpen liever dan aan Henegouwen.

IV. — Zoo men de beurt moest afwachten van de voordracht voor de 35e of de 36e plaats, zou een zeer lange tijd verlopen alvorens de voorgestelde hervorming kon doorgevoerd worden. Inderdaad, de orde van voordracht wordt thans afgesloten op de 16e plaats. Deze wordt toegekend aan Henegouwen.

Om de onmiddellijke benoeming te verzekeren der beide Vlaamsche raadsheeren, vanaf het van kracht worden der wet, kent de Commissie de 16e plaats toe aan de provincie Antwerpen liever dan aan Henegouwen, terwijl de 17e rechtens aan Brabant toekomt.

V. — Daar de vacantie's die zich in het Hof kunnen voordoen vóór het van kracht worden der wet, de onmiddellijke benoeming van twee raadsheeren die Vlaamsch kennen dreigen onmogelijk te maken, stelt de Commissie voor de hierboven aangeduide orde van voordracht te schorsen: de Provinciale Raad van Brabant zal voordrachten doen voor de eerste vacante plaats en de Provinciale Raad van Antwerpen voor de tweede.

C. — Magistraten in het Hof van Verbreking.

De Commissie heeft zich aangesloten bij een amendement dat als volgt haar voorstel wijzigt met betrekking tot de talenkennis van de magistraten in het Hof van Verbreking:

In plaats van te zeggen « de eerste-voorzitter, de kamervoorzitter en de procureur-generaal moeten het bewijs leveren van hun » kennis van beide landstalen », zegt artikel 50: « de eerste-voorzitter of de kamervoorzitter, » de procureur-generaal of een advocaat-geraal moeten het bewijs leveren van hun kennis van beide landstalen ».

* * *

Artikel 50 bevat daarenboven een nieuwe bepaling krachtens dewelke artikel 133 van de wet van 15 Juni 1869 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De arresten kunnen niet gewezen worden » dan met het vast getal van vijf raadsheeren » (in plaats van zeven), den voorzitter inbegrepen. »

Zoo zal de eerste-voorzitter van het Hof, telkens, de kamer die geroepen is om te oordeelen, kunnen samenstellen volgens de vereischten van deze wet.

D. — Griffiers.

De Commissie heeft een amendement aan-

vaard dat voorstelt van den hoofdgriffier van het Hof van Beroep te Luik, niet de grondige kennis te eischen van het Nederlandsch.

E. — Notarissen.

De bepaling met betrekking tot het ambt van notaris in het tweetalig gedeelte van het arrondissement Brussel, werd gewijzigd. De Commissie heeft zich inderdaad accoord verklaard met een amendement dat voorstelt van de candidaten, in plaats van de grondige kennis van beide landstalen, de grondige kennis te eischen van een taal en een voldoende kennis van de andere.

HOOFDSTUK VII.

Overgangsbepalingen. Art. 53 tot 57.

Deze artikelen behelzen de tijdelijke regeling van het gebruik der talen door de Commissie voorzien voor de Waalse rechtsmachten wier gebied Vlaamsche grensgemeenten omvat, en voor de Vlaamsche rechtsmachten wier gebied Waalse grensgemeenten omvat.

Art. 60.

De twee nieuwe plaatsen van raadsheer in het Hof van Beroep te Brussel waarin zal moeten worden voorzien, bij toepassing van deze wet, zullen voorbehouden worden aan magistraten die Nederlandsch kennen.

Vacantie's kunnen zich voordoen in het Hof tusschen dit en het van kracht worden der wet, en zouden dan dreigen deze oplossing onmogelijk te maken indien de orde van voordracht zooals ze vastgesteld wordt in artikel 48 van het ontwerp, op dat oogenblik moest gevolgd worden.

't Is om deze moeilijkheid te ontwijken dat de Commissie U artikel 60 voorstelt dat de in artikel 48 voorziene orde van voordracht schorst voor de twee benoemingen van raadsheer die zullen plaats hebben onmiddellijk na het van kracht worden van deze wet. De Provinciale Raad van Brabant zal voordrachten doen voor de eerste van de twee plaatsen en de Provinciale Raad van Antwerpen voor de tweede.

Art. 61.

Deze bepaling voorziet dat gedurende een termijn van twee jaren van af het van kracht worden dezer wet, het Hof van Beroep te Brussel, in burgerlijke zaken zijn arresten in het Fransch mag verlenen, indien de pleidooien in die taal worden gehouden.

Men kan voorzien dat voor ongeveer de helft der zaken die aan dit Hof worden onderworpen, de vonnissen in het Nederlandsch zullen gesteld zijn. Dus zullen ten minste drie Kamers, die alleen de burgerlijke zaken behandelen, moeten samengesteld zijn uit magistraten met een grondige kennis van deze taal.

Dat is echter thans onmogelijk : de meeste voorzitters en raadsheeren die gerangschikt zijn als het Nederlandsch machtig, zijn bekwaam om in de correctionele Kamer te zeten, doch zouden de grootste moeite hebben om een arrest in burgerlijke zaken op te stel-

len in de Nederlandsche wetenschappelijke taal die de Commissie gebruikt wil zien voor de rechterlijke beslissingen.

Artikel 61 beantwoordt dus aan een echte noodzakelijkheid die men kan betreuren, doch die er niet minder een noodzakelijkheid om is.

Art. 62.

De Commissie heeft U voorgesteld, om de redenen in ons vorig verslag uiteengezet, voor de pleidooien in burgerlijke zaken en in handelszaken, vrije taalkeuze te laten aan de advocaten die vóór 1 Januari 1926 het diploma van doctor in de rechten behaald hebben.

Er werd haar gevraagd dezen datum te vervangen door dien van 1 Januari 1930 en een bepaling te aanvaarden waardoor aan de advocaten die hun diploma na dezen datum behaald hebben zou toegelaten worden nog te pleiten in de taal die zij verkiezen, gedurende een termijn van vijf jaren, van af het van kracht worden der wet.

Degenen die dit verzoek deden, lieten gelden dat er slechts sedert drie jaar sprake is van de taal der rechtspleging op te leggen als taal voor de pleidooien en dat de Universiteiten bezig zijn met het inrichten van een volledig onderwijs van de rechten in het Nederlandsch, behalve natuurlijk de Universiteit van Gent.

Men kan hierop natuurlijk antwoorden dat de taal niet aangeleerd wordt op de Universiteit en dat de ware reden waarom een zeker aantal jonge advocaten uit het Vlaamsche land — en à fortiori uit Brussel — geen Nederlandsch kennen, is : ofwel het midden waartoe zij behooren ofwel gebrek aan goeden wil.

Doch de Commissie, na vele besprekingen, heeft er tenslotte in toegestemd aan artikel 62 de gevraagde wijzigingen toe te brengen ten einde nadruk te leggen op haar wensch dat haar ontwerp eenparig zou aanvaard worden.

Art. 63.

Het is een feit dat de advocaten bij het Hof van Verbreking, behalve de eene of de andere, niet in staat zijn om het verzoekschrift tot inleiding van de voorziening en de memorie in het Nederlandsch op te stellen. Dit is een gevolg van het taalsysteem dat dit Hof steeds heeft toegepast. Dus : er moeten wel maatregelen getroffen worden. De eerste : de benoeming eischen van advocaten bij het Hof van Verbreking die Nederlandsch kennen. De tweede : aan degenen van deze advocaten die vóór 1 Januari 1934 benoemd werden toelaten voortaan nog de taal te bezigen die zij verkiezen, doch hun terzelfder tijd opleggen bij het verzoekschrift tot voorziening en de memorie die in het Vlaamsche land moeten betekend worden, een Nederlandsche vertaling te voegen.

Een laatste woord : de Commissie heeft getracht al de moeilijkheden uit den weg te ruimen die oprezen rond haar ontwerp, door het maximum van toegevingen te doen ; zij hoopt dat de gansche Kamer haar zal volgen op de voorstellen vervat in bijgaanden tekst.

De Verslaggever,
H. MARCK.

De Voorzitter,
L. MEYSMANS.

lende leden die er op wijzen dat de tekst zulks niet zegt, doch dat het integendeel mogelijk blijkt 2/3 der magistraten te benoemen die enkel eene oppervlakkige kennis van het Nederlandsch zouden hebben. (Art. 42, paragraaf 6).

Mr. Delwaide komt vervolgens tot zijn besluit : De wet is aanneembaar voor het Vlaamsche land, doch slechts voor wat betreft het arrondissement Brussel. Wij moeten echter rekening houden met de werkelijkheid. De meerderheid van Walen en Brusselaars was alleen te breken door het toestaan van zekere verzachtingen van de vorige ontwerpen in zake Brussel. Ook moet gewezen worden op de tekortkomingen van zekere Vlaamsche vertegenwoordigers, die, door hunne veelvuldige afwezigheid in de commissie het evenwicht der tegenstrevers mogelijk hebben gemaakt, of dit toch stellig hebben versterkt en aangemoedigd.

Spreker eindigt met te zeggen dat, naar zijne meening, dit voorstel, spijs zijne gebreken, omwille der algemeene verbeteringen die het invoert voor het zuiver Vlaamsch taalgebied, moet gestemd worden.

Daarna komt Mr. H. Borginon aan 't woord. Deze tweede spreker zegt ter inleiding dat hij hier niet een algemeene kritiek zal ondernemen van het ontwerp der Kamercommissie. Deze commissie — en inzonder haar verslaggever, Mr. Marck, — heeft schitterend werk geleverd, en om dit te beseffen is het voldoende de schuchtere wetsontwerpen van 1920 en later terug ter hand te nemen. Ook Mr. Delwaide heeft het standpunt der Vlamingen goed verdedigd, en spreker wil Mr. Delwaide dus enkel terecht wijzen voor wat betreft zijn inleidend betoog. De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden heeft weliswaar het vorig ontwerp in zijne algemeene strekking goedgekeurd, doch heeft tevens eene reeks wijzigingen voorgesteld, zoodat ook nog de vorige teksten verwerpelijk kunnen zijn.

Spreker volgt in hoofdzaak de uiteenzetting van Mr. Delwaide, hetzij om de gezegden van Mr. Delwaide te onderlijnen, hetzij om ze te volledigen en toe te lichten. Hij weerhoudt echter sommige schikkingen.

Voor wat betreft de taal der pleidooien, zegt spreker dat de vroegere tekst reeds slecht was, doch dat ten gevolge van het wijzigen van den datum (1930 in plaats van 1926), de tekst nog veel erger geworden is. Deze bepaling beteekent voor het Vlaamsche Land eene eridiensbaarheid van minstens 40 jaar.

De schikkingen betreffende de taal voor het Krijgsrecht, wijken af van het algemeen beginsel, en zijn niet logisch. Voor die rechtbanken is de betichte minder vrij dan in andere zaken, en hier moesten dus strengere teksten toegepast worden.

Voor het Hof van Verbreking gaf de vorige tekst de mogelijkheid om stilaan eene zuiver Nederlandsche taalkennis te zien ontkiemen in dit hoogste gerecht; nu wordt hier het algemeen beginsel der «vertalingen» ingevoerd, die voor de Nederlandsche taalkennis en de ontwikkeling van de Nederlandsche Rechts-terminologie waardeloos zullen zijn.

De toestand van het arrondissement Brussel wordt slechter dan hij nu is. De vooruitgang der verfransching van dit arrondissement is schrikwekkend, doch nu komt hier dit ontwerp zelfs afbreuk doen aan de beginselen die aangenomen werden in zake gebruik der talen in bestuurszaken en Onderwijs, zoodat er in de rechterlijke wereld niet de minste dam tegen de aanstormende verfransching overblijft.

Spreker stelt ten slotte dezelfde vraag als Mr. Delwaide : moet het ontwerp aangenomen of verworpen worden ?

Het antwoord hangt af van twee factoren : nl. van het inzicht dat men heeft betreffende den rol welke de toestand te Brussel in de algemeene herleving van ons Vlaamsch bestaan kan spelen, en 2° van de eensgezindheid van de Vlamingen.

Spreker ontwikkelt zijne zienswijze, en wijst aan dat Brussel het kernvraagstuk der Vlaamsche kwestie inhoudt. De vooruitgang der verfransching der buitengemeenten der Brusselsche omgeving eenerzijds, en de invloed die uitgaat van Brussel anderzijds, doen vreezen dat de «olievlek» van Brussel te groot zal worden.

Van den anderen kant hangt alles af van de eensgezindheid der Vlamingen. Wanneer al de Vlamingen, zonder onderscheid van politieke schakeeringen, het eens zouden zijn om deze wet te verwerpen, dan meent spreker dat wij binnen enkele maanden nieuwe en betere teksten zullen kunnen bekomen. Het verleden leert dat de tegenstrevers toegeven wanneer zij gewaar worden dat heel het Vlaamsche Volk zijn onverzettelijken wil toont om ernstige verbeteringen te bekomen.

Eere-Voorzitter Hector Le Bon, die de derde spreekt, neemt waarneemt, wijst er op dat hij de zienswijze van Mr. Delwaide niet deelt. Wij mogen ons bij het kamer-ontwerp niet neerleggen, maar moeten het terdege bekampen in al de schikkingen die nadeelig zijn.

Na de twee vorige sprekers acht hij het onnuttig al de nadeelige schikkingen van het wetsontwerp te ontleden. Hij drukt nog op enkele nadeelige schikkingen van het Art. 4 met betrekking op het arrondissement Brussel; op de toelating tot pleiten in eene andere taal hangt af van de willekeurige beoordeeling van den Rechter; en ten slotte de nadeelige overgangsbepaling die de Fransche pleidooien toelaat aan allen die hun diploma verworven hebben voor 1930. Spreker wijst er op dat het aanleeren der taal niet afhangt van den datum van het diploma, maar wel van de inspanning die de belanghebbenden zich willen getroosten.

Spreker treedt het besluit van Mr. Borginon niet ten volle bij, waar deze de verwerping van het wetsontwerp voorstelt. Dergelijke beslissingen moeten getroffen worden door de politieke groeperingen. Desniettemin past het dat de Vlaamsche Conferentie, en ook de Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden hun verzet tegen zekere schikkingen van het wetsontwerp zouden voortzetten of verscherpen, en Mr. Le Bon kondigt aan dat het Bestuur van den Bond der Vlaamsche Rechtsge-

leerdert zoo juist zijn werkplan tegen deze nadeelige schikkingen heeft bepaald en ingezet.

Na eene korte bespreking, en nadat sommige confraters nopens bepaalde schikkingen nog nadere inlichtingen hadden bekomen, stelt Mr. Daeseleire eene dagorde voor die met algemeenheid van stemmen (de sprekers onthielden zich), geestdriftig werd aangenomen. De tekst ervan luidt als volgt :

« De Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen, op 19 Maart 1934 vergaderd ter bespreking van het ontwerp der Kamercommissie tot regeling van het gebruik der talen in het Gerecht;

Overwegende dat de beschikkingen van 't commissie-ontwerp afwijken van de minimum-vereischten gesteld door den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden tot gezondmaking van het rechtsleven in Vlaanderen;

Acht het commissie-ontwerp op Vlaamsch gebied ontoereikend;

En gaat over tot de dagorde.»

De besprekingen van het voornaamste punt der dagorde afgehandeld zijnde, wordt er nog aan de vergadering medegedeeld dat het XVIII' Rechtskundig kongres zal plaats hebben op 7 en 8 April te Leuven. Ook daar zal er eene vergadering gewijd worden aan de wet op het taalgebruik in het Gerecht.

Het Bestuur kondigt verder aan dat er op 29 Maart eene studiereis naar Breda wordt belegd.

De vergadering wordt te 12 uur gesloten verklaard.

Studiereis naar Breda

Onderstaand schrijven werd door het Bestuur gezonden aan de leden der Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen.

Waarde Confrater,

Op Donderdag, 29 Maart a.s., (Witte Donderdag), gaat onze Conferentie op studiebezoek naar Breda.

De Nederlandsche Minister van Justitie verleende ons welwillend de toelating om de Tuchtsschool voor Jongens te bezoeken, en gaf opdracht aan den heer Bestuurder ons aldaar rond te leiden en de noodige uitleggingen te verschaffen. Deze school, midden in het prachtige Mastbosch te Ginneken gelegen, is eene model-inrichting, en het bezoek ervan sluit nuttig aan bij de bezoeken die wij vroeger deden aan de strafinrichtingen van Hoogstraten en Merksplas.

In den namiddag worden wij verwacht op het Kasteel van Breda, waar wij door den Gouverneur der Koninklijke Militaire Academie ontvangen worden. Daarna krijgen de deelnemers voldoende gelegenheid om de stad zelf te bezichtigen.

Onnoodig te zeggen dat het bestuur zorgt voor een goed middagmaal in een der keurigste gelagzalen der stad Breda.

Het bestuur doet een beroep op de Confraters-automobilisten om hunne wagens ter beschikking van de deelnemers te stellen.

REISPLAN : Om 8.30 uur : Vertrek voor het Gerechtshof. Over Hoogstraten en Meersel-dreef naar Ginneken.

10 uur : Bezoek der Tuchtsschool te Ginneken-Mastbosch.

12.30 uur : Lunch te Breda.

2 uur : Ontvangst door den heer Gouverneur der Koninklijke Militaire Academie en bezoek aan het merkwaardig kasteel van Breda.

Bezoek aan Breda, en terugreis later te bepalen. De deelnemingsprijs (lunch inbegrepen) is vastgesteld op 50 frank. De deelnemers worden verzocht onmiddellijk in te schrijven bij de leden van het Bestuur.

Met confraterneele groeten,

Het Bestuur.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT

Vergadering van Maandag, 19 Maart 1934.

De vergadering wordt rond half negen geopend. De zaal is proppensvol en het ruim lokaal is te klein om het groot aantal belangstellende confraters te bevatten.

De voorzitter geeft kennis van de ingekomen verontschuldgingen, waarna hij onmiddellijk het woord verleent aan Mr. Leo Delwaide, om de bespreking over het wetsontwerp der Kamercommissie betreffende de Vervlaamsching van het Gerecht in te zetten.

Mr. Delwaide omschrijft vooreerst zijne uiteenzetting : De Vlaamsche Conferentie, en de Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden hebben hunne goedkeuring verleend aan het ontwerp der Kamercommissie zooals dit in de maand November 1933 vastgelegd scheen. Blijft dus enkel te onderzoeken welke wijzigingen dit ontwerp sindsdien ondergaan heeft, en of die wijzigingen van aard zijn het ondeugdelijk te maken.

Het art. 7 (zie voor de teksten R. W. van 18 Maart 1934) voorziet de mogelijke verzending naar een ander taalgebied zoo de partijen het eens zijn om eene andere taal dan die der streek te gebruiken. In het algemeen bestaat hiertegen slechts een theoretisch bezwaar. Het is echter te betreuren dat ook Brussel aanzien wordt als een afzonderlijk taalgebied.

Art. 4, dat het taalgebruik in het arrondissement Brussel regelt, wordt door spreker stellig afgekeurd. In de commissie kon echter niets beters bekomen worden, en de meer nadeelige teksten der Regeering konden aldus verworpen worden.

De teksten betreffende de taalgrens-gebieden werden verbeterd zooals dit gevraagd werd door de taalgrens-akte (art. 53, par. 1). Deze oplossing is echter maar voorloopig, opdat onderluschen de grenzen der arrondissementen zouden kunnen gewijzigd worden.

De bepaling waardoor de nietigheid der procedure voorzien werd bij het niet naleven der wet, is verzacht, ten einde de mogelijke misbruiken te keer te gaan. (Art. 40).

Voor wat de pleidooien aangaat (art. 35 en 62), werden de teksten geheel gewijzigd, en wordt nu voorzien dat al de advocaten die hun diploma verwierven voor 1 Januari 1930, het recht zullen behouden in het Fransch te pleiten, terwijl voor al de andere een overgangs-termijn van vijf jaar voorzien wordt.

Art. 32 voorziet dat in uitzonderlijke gevallen de verslagen der deskundigen in eene andere taal mogen gesteld worden. De tekst zelf van het artikel is dienaangaande misschien niet duidelijk genoeg, maar het verslag der Kamercommissie zal de draagkracht van deze bepaling zeer nauwkeurig omschrijven.

Art. 26 voorziet dat al de arresten van het Hof van Verbreking in de twee talen zullen geveld worden.

De taalkennis der magistraten wordt vanaf 1938 geregeld door de schikkingen van art. 42. Hier moet bijzonder gewezen worden op de regeling voor Brussel : 1/3 der magistraten moet tweetalig zijn ; 1/3 moet grondig Fransch kennen en 1/3 moet grondig Nederlandsch kennen.

Spreker wordt hier onderbroken door verschil-

AAN ONZE ABONNÉS !

Het ligt in eenieders bereik met wat goeden wil, ons ten minste één nieuw abonnent bij te brengen.

DAT IEDER HIERVOOR ONMIDDELIJK ZORGE!!

Uitgaven van het Rechtskundig Weekblad

PAS VERSCHENEN :

J. DE WEERDT : Samensmelting van Naamlooze Vennootschappen. Met een woord vooraf door Prosper Thuysbaert.